

Ivan Hoffman: Nezvolit stranu - Rádio Universum

 radiouniversum.cz/ivan-hoffman-nezvolit-stranu/

Ivan Hoffman

Nezvolit stranu

Text 15.4.2024 5 min [Přehrát](#)

[#Politika](#)

Zaručeným způsobem, jak se vyautovat z diskuse, je nezvolit stranu. Když se spor vede o nějakou malichernost, projde to bez povšimnutí. Jestliže se ale válčí, pak ten, kdo veřejně nezvolí stranu, je společným podezřelým na obou stranách barikády. V lepším případě se mu předhazuje alibismus, v tom horším dojde na konstatování „kdo není s námi, ten je proti nám“.

Uvědomil jsem si to na Bílou neděli na Velehradě, kde se mše účastnili rytíři řádu Božího hrobu jeruzalémského. Když v homílii přišla řeč na politiku, bylo na křesťanech, obeznámených s místními poměry, patrné, že nejsou ani proti Palestincům, ani proti Židům. Těžce nesou, že se ve Svaté zemi prolévá krev. Nezvolit stranu znamená odmítnout zabíjení. Samozřejmě přišla řeč i na to, jak se dnes pohrdá mírem a těmi kdo k němu vyzývají, čehož jsme svědky i v případě zabíjení na Ukrajině.

Stranu nevolí ten, kdo si chce udržet důvěryhodnost, coby objektivní, nezaujatý pozorovatel. V atmosféře, kdy se povinně volí strana, ovšem pro nezávislé pozorovatele není místo. Komplikují válečnou osvětu a odhalují triky propagandistů. Nestrannost totiž nutně vede ke zkoumání motivace válčících stran. Při takovém zkoumání se zpravidla hroučí černobílá konstrukce souboje dobra se zlem. V počínání těch dobrých se najde nějaké zvěrstvo a u těch špatných vyjdou najevo nějaké jejich dobré důvody. Proto když je nestrannosti nejvíce třeba, předhánějí se všichni ve stranictví, přesněji v jednostrannosti.

Nezvolit stranu je luxus, který není pro každého. Nezávislého, opozičního, disentního názoru se nejčastěji dopouštějí ti, kteří nemají co ztratit. Emeritní prezidenti, bývalí diplomaté, akademici v důchodu, a samozřejmě vyhlášení potížisté. Jejich motivace bývá různá. Může jít o vnitřní potřebu dobrat se pravdy, nechť náleží k fanatikům, ale také o nutkání za všech okolností se vymezit vůči čemukoli. Jisté je, že každá společnost má užitek z lidí, kteří nejdou s proudem ani proti proudu, nýbrž pevně stojí na břehu a nezávisle glosují, co vidí.

Když pomine válečné třeštění a lidem dojde, že se nechali ovládnout nenávisť, mohou zpytovat svědomí právě díky lidem, kteří jsou důkazem, že bylo možné nenaletět válečným štváčům a podržet si lidskou důstojnost. Nezvolit stranu je vklad do budoucnosti, kdy se vždy nakonec ukáže, že zvolit stranu byla volba spoluviny.

Co platí pro jednotlivce, lze vztáhnout i na národy. Když politiku ovládnou lidé války, volí stranu i země, které se těšily z výhod neutrality. Objektivně je těžké se pod hlavními tanků a dnes pod rojem zabijáckých dronů nikam nepřidat. Stejně nás to ale neomlouvá a nezbavuje spoluviny za zabíjení lidí. Abychom ovšem jednou mohli litovat, k čemu jsme se přidali, musí tu už dnes být lidé, kteří řeknou, že války nemají vítěze, ale pouze poražené. Že vítězství je stejně špatné, jako prohra. Že žádný život nestojí za kšefty zbrojařů.

Právě uprostřed války, když se vede spor, kdo si začal, kdo je v právu, kdo se brání agresi, koho je třeba podpořit a koho vyhladit, je třeba, aby zaznělo: Slušný člověk a slušný národ nevolí stranu. Slušný člověk nevybírám, které zlo je dobré, která smrt nevdává. Volí život. Takový názor bývá samozřejmě rychle umlčen, často i s jeho autorem, a aktuálně nic nezachrání. Je ho třeba právě jenom proto, abychom, až to skončí, nemohli říct, že jsme nevěděli. Abychom se za sebe mohli stydět.

Všechny příspěvky s Ivan Hoffman

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.